

Pravice obdolžencev v kazenskem postopku - Bolgarija

 Izvirna jezikovna različica te strani [bg](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

V teh informativnih listih je pojasnjeno, kaj se zgodi, če je oseba osumljena ali obdolžena kaznivega dejanja, ki se obravnava v sodnem postopku. Informacije o prekrških v cestnem prometu, za katere se po navadi izrekajo globe, najdete v [Informativnem listu 5](#).

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko izčrpne informacije o svojih pravicah najdete [tukaj](#).

Kratek opis kazenskega postopka

Bolgarski kazenski postopek sestavljata dve fazi – predkazenski postopek in glavna obravnava.

- V **predkazenskem postopku** se s preiskavo zberejo dokazi, s katerimi se potrdi ali ovrže domneva, da je določena oseba storila določeno kaznivo dejanje. Preiskavo izvedejo preiskovalni sodniki ali preiskovalni policisti pod vodstvom tožilca. Ta se na podlagi preiskave lažje pripravi in odloči, ali naj zoper obdolženca vloži obtožnico pri sodišču in jo zastopa ali pa odstopi od pregona.
- **Glavna obravnava** se začne, ko tožilec zoper osebo pri sodišču vloži obtožnico zaradi storitve kaznivega dejanja. V sodnem postopku sta udeleženi nasprotni stranki. Tožilec, obtoženec in zagovornik imajo enake procesne pravice. Sodišče preuči dokaze, ki jih je predložil tožilec, poleg tega pa lahko na zahtevo strank ali na lastno pobudo pri iskanju resnice pridobi in preuči nove dokaze.

Glavna obravnava se konča s sodbo sodišča, s katero je obtoženec obsojen in mu je naložena kazen ali pa je razglašen za nedolžnega.

Podrobnosti o vseh teh fazah postopka in vaših pravicah lahko najdete v informativnih listih. Te informacije ne nadomeščajo pravnega svetovanja, ampak so zgolj napotki.

Vloga Evropske komisije

Upoštevati je treba, da Evropska komisija nima nobene vloge v kazenskem postopku v državah članicah, zato vam v primeru pritožb ne more pomagati. V teh informativnih listih je navedeno, kako in pri kom se lahko pritožite.

Za dostop do zelenih informacij kliknite spodnje povezave

[1 – Kako do pravnega svetovanja?](#)

[2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja](#)

- Preiskava (vključno z vložitvijo obtožnice in zaslišanjem)
- Prijetje (vključno z evropskim nalogom za prijetje)
- Prva obravnava pred sodiščem
- Pripor ali izpustitev
- Priprava zadeve na strani tožilca
- Priprava zadeve na strani obrambe
- Ukrepi za preprečitev izognitve pregonu
- Prepoved odhoda iz Bolgarije

[3 – Moje pravice med glavno obravnavo](#)

- Zaslišanje zaščitene priče

[4 – Moje pravice po glavni obravnavi](#)

[5 – Prekrški v cestnem prometu](#)

Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/03/2017

1 – Kako do pravnega svetovanja?

Če ste kakor koli udeleženi v kazenskem postopku, je zelo pomembno neodvisno pravno svetovanje. V informativnih listih boste izvedeli, kdaj in v kakšnih okoliščinah imate pravico, da vas zastopa odvetnik, pa tudi, kaj lahko odvetnik stori za vas. V tem splošnem informativnem listu boste izvedeli, kako najti odvetnika in kako bodo poravnani njegovi stroški, če si sami ne morete privoščiti plačila odvetniških storitev.

Kako najti odvetnika?

Če menite, da potrebujete odvetnika, vendar ne poznate nobenega, lahko izberete enega od odvetnikov, ki sodelujejo z okrožnim sodiščem na območju, na katerem živite. Kontaktne podatke 27 odvetniških združenj v Bolgariji lahko najdete tudi na spletni strani [vrhovne odvetniške zbornice](#). Če ste prijeti, imate že takoj ob prijettu pravico do posvetovanja z odvetnikom. Ker imate po prijettu tudi pravico, da se obrnete na sorodnika ali prijatelja, ga lahko zaprosite, naj vam najame odvetnika.

Kdo bo poravnal stroške odvetnika?

Če izberete svojega odvetnika, plačate storitve na podlagi pisne pogodbe, ki ste jo sklenili z odvetnikom.

Če si odvetnika ne morete privoščiti, čeprav ga želite imeti, potreben pa je tudi zaradi interesa pravičnosti, ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči. Lahko jo zahtevate sami ali pa vam pripada na podlagi zakona, če vam mora biti zagotovljen zagovornik. Odvisno od faze postopka (glej [Informativni list 1](#)) o tem na podlagi ocene vašega premoženjskega stanja odloči tožilec (v predkazenskem postopku) ali sodišče (med glavno obravnavo).

Če potrebujete pravno svetovanje, tožilec ali sodišče nemudoma pošlje svojo odločitev odboru zadevnega odvetniškega združenja, da vam dodeli odvetnika. Upoštevati je treba, da boste morali v primeru obsodbe povrniti plačilo odvetniku, ki vam je bil dodeljen.

Sorodne povezave

[Zakon o odvetništvu](#)

[Zakon o pravni pomoči](#)

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Državna pravna služba](#)

[Vrhovna odvetniška zbornica](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja (pred predložitvijo zadeve sodišču)

Kakšen je namen preiskave kaznivega dejanja?

Med preiskavo se zberejo dokazi, s katerimi se potrdi ali ovrže domneva, da je oseba storila kaznivo dejanje. Razlog za preiskavo je lahko ovadba storjenega kaznivega dejanja pri preiskovalnih organih, ali pa so lahko razlog informacije teh organov, ki kažejo, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. Preiskava se lahko začne tudi, če policija zaloti osebo pri storitvi kaznivega dejanja.

Po navadi vse faze preiskave izvede policija. Nekatere zadeve prevzamejo preiskovalni sodniki ali tožilci, vendar sme preiskavo voditi in nadzorovati samo tožilec.

Katere so faze predkazenskega postopka?

Preiskava (vključno z vložitvijo obtožnice in zaslišanjem)

Preiskovalni organi poskušajo zbrati dokaze, s katerimi bi potrdili ali ovrgli domnevo, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. Če zberejo dovolj dokazov v podporo domnevi, da je določena oseba storila kaznivo dejanje, mora preiskovalec to osebo o tem pisno uradno obvestiti. Ob vročitvi mora oseba podpisati vročilnico. Takoj zatem je obdolženec zaslišan.

Prijetje

Če policija najde dokaze, da je oseba storila kaznivo dejanje, lahko to osebo prime in pridrži, vendar za največ 24 ur. O podaljšanju pripora največ za 72 ur lahko odloči samo tožilec. V nasprotnem primeru je treba pridržano osebo izpustiti. Namen policijskega pridržanja je ugotoviti, ali bi bilo treba osebo obtožiti. S pridržanjem po sklepu tožilca se zagotovi, da bo obdolženec prvič nastopil pred sodiščem.

Prva obravnava pred sodiščem

Tožilec načeloma določi, kakšen [ukrep za preprečitev izognitve pregonu](#) je treba naložiti obdolžencu. Če pa odloči, da mora biti [ukrep za preprečitev izognitve pregonu](#) pripor ali hišni pripor, tako zahtevo vloži pri sodišču in zagotovi, da bo obdolženec nastopil pred sodiščem.

Pripor ali izpustitev

Če je obdolženec priveden pred sodišče, lahko samo sodišče odloči, ali bo [ukrep za preprečitev izognitve pregonu](#) pripor ali hišni pripor ali pa je treba pripornika izpustiti.

Priprava zadeve na strani tožilstva

Po končani preiskavi preiskovalec zbrane dokaze pošlje tožilcu. Ta preuči dokaze in odloči, ali je bila domneva, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, dokazana onkraj razumnega dvoma. Šele nato lahko tožilec vloži obtožnico pri sodišču. V nasprotnem primeru odstopi od pregona.

Priprava zadeve na strani obrambe

Ko sta obtoženec in zagovornik seznanjena z obtožnico, lahko predložita dokaze v korist obtoženca. Po koncu preiskave mora preiskovalec obtožencu in zagovorniku na zahtevo dati na razpolago vse zbrane dokaze in dovolj časa za njihovo preučitev.

Moje pravice med preiskavo

Upoštevati je treba, da so „prijetje“, „prva obravnava pred sodiščem“ in „pripor“ mogoče faze, vendar niso nujne. Za dostop do dodatnih informacij o vaših pravicah v posamezni fazi kliknite spodnje povezave.

- [Preiskava \(vključno z vložitvijo obtožnice in zaslišanjem\) \(1\)](#)
- [Prijetje \(vključno z evropskim nalogom za prijetje\) \(2\)](#)
- [Prva obravnava pred sodiščem \(3\)](#)
- [Pripor ali izpustitev \(4\)](#)
- [Priprava zadeve na strani tožilstva \(5\)](#)
- [Priprava zadeve na strani obrambe \(6\)](#)
- [Ukrepi za preprečitev izognitve pregonu \(7\)](#)

- [Prepoved odhoda iz Bolgarije \(8\)](#)

Preiskava (vključno z vložitvijo obtožnice in zaslišanjem) (1)

Koliko bom obveščen o dogajanju?

Če bo zoper vas zbranih dovolj dokazov, vas bo poklical preiskovalec in vas tudi pisno uradno obvestil o kaznivem dejanju, katerega vas obtožuje. Takoj zatem vas mora policist poučiti o vaših pravicah med preiskavo. Podpisali boste izjavo, da ste bili seznanjeni z njimi.

Ali bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika postopka?

Da. Če vam ni bil zagotovljen tolmač, lahko zavrnete podpis uradnega obvestila o obtožnici. Tolmač vam bo pomagal med celotno preiskavo. Njegovih storitev vam ni treba plačati.

V kateri fazi bom lahko govoril z odvetnikom?

Ko vas preiskovalec pokliče, da bi vas obvestil o obtožnici, vam mora povedati, da lahko pridete z odvetnikom. Dati vam mora dovolj časa, da se obrnete na odvetnika. V [zakoniku o kazenskem postopku](#) je določeno, v katerih primerih morate imeti zagovornika. Informacije o izbiri odvetnika in pravici do brezplačnega pravnega svetovanja najdete [tukaj](#). Pravico imate, da se dobite z odvetnikom in se z njim zasebno pogovorite. Če ne znate jezika, imate lahko na voljo tolmača.

Ali bodo od mene zahtevane kakšne informacije? Jih moram dati?

Takoj ko boste seznanjeni z obtožnico, vas bo preiskovalec zaslišal. V zvezi z obtožnico lahko odgovarjate ali molčite. Pojasnila lahko daste tudi pozneje med preiskavo.

Kaj se bo zgodilo, če bom izjavil kaj takega, kar bo škodilo moji zadevi?

Če boste priznali, vam bo morda naložena nižja kazen. Če boste molčali, si ne morete poslabšati položaja. Sodišče vas ne more obsoditi samo na podlagi priznanja.

Sem državljan druge države. Ali moram biti navzoč med preiskavo?

Kot obdolženec morate biti na razpolago preiskovalnim organom. V ta namen se vam lahko naloži [ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#). Če vas ni v državi, se lahko preiskava izvede, če:

- kraj vašega stalnega prebivališča ni znan;
- vas ni mogoče sodno pozvati iz drugih razlogov;
- se po sodnem pozivu niste zglasili pri sodišču ali za to niste navedli utemeljenih razlogov.

V takih primerih vam bo na podlagi postopka, opisanega [tukaj](#), dodeljen zagovornik po uradni dolžnosti.

Po videopovezavi boste lahko zaslišani, če vas ne bo v državi in to ne bi oviralo preiskave. Med takim zaslišanjem boste imeli enake pravice, kot so bile že opisane v tem informativnem listu.

Sem lahko poslan nazaj v domovino?

Da, vendar pod pogoji, določenimi v [zakoniku o kazenskem postopku](#). Potrebovali boste nasvet odvetnika.

Bom ostal v priporu ali bom izpuščen?

Lahko ostanete v priporu. Podrobnejše informacije najdete v razdelkih [Prva obravnava pred sodiščem \(3\)](#) in [Pripor ali izpustitev \(4\)](#).

Ali lahko v fazi preiskave zapustim državo?

Če ne boste v priporu, boste lahko zapustili državo, vendar boste morali o tem obvestiti preiskovalni organ. Če bo po njegovem mnenju obstajala nevarnost, da se boste izognili preiskavi, se vam lahko [prepove odhod iz države](#).

Ali bom moral dati prstne odtise, vzorce DNK (npr. lase, slino) ali druge telesne tekočine?

Taki vzorci se bodo od vas lahko zahtevali, če jih ne bo mogoče pridobiti drugače. Morali jih boste zagotoviti. Če jih ne boste hoteli dati, vam bodo prisilno odvzeti. Če bo za odvzem vzorca potreben poseg v vaše telo, ga bo opravil zdravnik. Pravico imate, da vas preiskovalec obvesti o postopku.

Ali se lahko opravi telesna preiskava?

Preiskovalec lahko odredi telesno preiskavo, da zbere dokaze ali zaseže predmete, ki bi lahko preprečili preiskavo ali vam pomagali pobegniti. Preiskava mora biti dovoljena s sodnim nalogom ali pa je treba zahtevati naknadno dovoljenje sodišča. Pravico imate do vpogleda v preiskovalni protokol in sodno odločbo.

Ali se lahko opravi preiskava mojega stanovanja, poslovnih prostorov, avtomobila in podobnega?

Odgovor je enak prejšnjemu.

Ali lahko pred glavno obravnavo priznam krivdo za vse ali nekatere obtožbe?

Krivdo lahko priznate med prvim zaslišanjem, potem ko se seznanite z obtožbami. Glede priznanja krivde in vaših pravic v zvezi s tem preverite informacije, ki so bile že navedene v tem informativnem listu.

Ali se lahko obtožnica pred glavno obravnavo spremeni?

Če so zbrani novi dokazi, se lahko obtožnica spremeni. O morebitnih novih obtožbah morate biti takoj obveščeni in zaslišani v zvezi s tem.

Ali sem lahko obtožen za kaznivo dejanje, za katero sem že obtožen v drugi državi članici?

Da, če ni drugače določeno na podlagi veljavnega mednarodnega sporazuma, katerega podpisnica je Bolgarija.

Bodo zahtevani podatki iz moje kazenske evidence?

Da, ne glede to, ali se s tem strinjate ali ne.

Prijetje (vključno z evropskim nalogom za prijetje) (2)

Koliko bom obveščen o dogajanju?

Prijetje (policijsko pridržanje) odredi policist. Pripti ste lahko največ 24 ur. Razlogi za pripor so navedeni v nalogu za prijetje. Pravico imate do seznanitve z razlogi, vpogleda v nalog in njegovega podpisa. Policijski organi vas morajo izpustiti takoj, ko ni več razlogov za pripor.

Ali bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika?

Če ne znate jezika, imate pravico, da ste takoj seznanjeni z razlogi za vaše prijetje. Tolmač bo zagotovljen brezplačno.

V kateri fazi bom lahko govoril z odvetnikom?

Na odvetnika se lahko obrnete od trenutka vašega prijetja. Več podrobnosti najdete [tukaj](#).

Ali bodo od mene zahtevane kakšne informacije? Jih moram dati?

Morda bodo od vas zahtevane informacije, povezane s priporom. Informacije lahko daste, ni pa nujno.

Kaj se bo zgodilo, če bom izjavil kaj takega, kar bo škodilo moji zadevi?

V tej fazi se nobena informacija, ki jo daste, ne upošteva kot dokaz, zato je ni mogoče uporabiti proti vam. Kot dokaz se lahko uporabijo samo informacije, ki jih daste med zaslišanjem, potem ko se seznanite z obtožnico. Več podrobnosti najdete v razdelku [Preiskava \(vključno z vložitvijo obtožnice in zaslišanjem\) \(1\)](#).

Se lahko obrnem na družinskega člana ali prijatelja?

Lahko. Policist mora osebo, ki ste jo predlagali, takoj obvestiti o vašem prijetju.

Ali lahko obiščem zdravnika, če ga potrebujem?

Upravičeni ste do zdravniške pomoči, če jo potrebujete. Zdravnika vam bo priskrbela policija.

Ali se lahko obrnem na svoje veleposlaništvo, če sem iz druge države?

Obrnete se lahko na konzularno predstavništvo svoje države. Oseba, ki vas pripre, vas mora takoj poučiti o tej pravici.

Ali se lahko opravi telesna preiskava?

Če boste prijeti, bo opravljena telesna preiskava. Sodišče mora pozneje dovoliti, da se osebni predmeti, najdeni pri vas, uporabijo kot dokazi. Pravico imate do vpogleda v preiskovalni protokol.

Ali se lahko pritožim?

Zakonitost policijskega pridržanja lahko izpodbijate s pritožbo na sodišče. Sodišče bo o vaši pritožbi odločilo takoj.

Kaj se zgodi, če sem prijet na podlagi evropskega naloga za prijetje?

Če država članica zoper vas izda [evropski nalog za prijetje](#), ste lahko pridržani v drugi državi članici, po zaslišanju pred sodnikom pa izročeni odreditveni državi članici. Na zaslišanju imate pravico do odvetnika in tolmača, če ga potrebujete.

Prva obravnava pred sodiščem (3)

Zakaj je potrebna prva obravnava pred sodiščem?

Ko se kot „obdolženec“ seznanite z obtožnico zoper vas, lahko tožilec zahteva, naj se [kot ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#) za vas odredi pridržanje ali hišni pripor. Oba ukrepa naloži sodišče na predlog tožilca. Ker takega ukrepa ni mogoče izvesti v vaši odsotnosti, vas je treba privedi pred sodišče, in to bo odločilo o ukrepu.

Kdo ima kakšno vlogo?

Tožilec mora zagotoviti, da se pojavite pred sodiščem. Ko vas pridrži policija, lahko tožilec vaš pripor podaljša, vendar največ za 72 ur. Edini namen tega pripora je zagotoviti, da se boste v teh 72 urah pojavili pred sodiščem. Sodišče vas bo zaslišalo, preučilo zbrane dokaze in v skladu z zakonom odločilo o vašem pridržanju ali izpustitvi.

Koliko bom obveščen o dogajanju?

Pravico imate, da vam tožilec pove, zakaj ste pridržani in kdaj boste privedeni pred sodišče.

Ali bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika?

Če ne znate jezika, lahko na zaslišanju pred sodiščem brezplačno dobite tolmača.

V kateri fazi bom lahko govoril z odvetnikom?

Z odvetnikom se lahko posvetujete pred prvo obravnavo na sodišču. Informacije o izbiri odvetnika in pravici do brezplačnega pravnega svetovanja najdete [tukaj](#).

Ali bodo od mene zahtevane kakšne informacije? Jih moram dati?

Sodišče vas bo prosilo, da potrdite svoje osebne podatke. Pravico imate, da vas sodišče zasliši v zvezi z odločitvijo za vaše pridržanje ali izpustitev. Odvetnik vam bo svetoval, kaj izjaviti.

Kaj se bo zgodilo, če bom izjavil kaj takega, kar bo škodilo moji zadevi?

V tej fazi se nobena informacija, ki jo daste, ne upošteva kot dokaz, zato ničesar, kar izjavite, ni mogoče uporabiti proti vam.

Bom dobil informacije o dokazih zoper mene?

Oba z odvetnikom imata pravico do vpogleda v dokaze, na podlagi katerih je tožilec zahteval vaš pripor. Pred obravnavo na sodišču boste imeli dovolj časa za preučitev dokazov.

Bodo zahtevani podatki iz moje kazenske evidence?

Ne glede na vaše želje bo sodišče zahtevalo vpogled v vašo kazensko evidenco.

Pripor ali izpustitev (4)

Koliko bom obveščen o dogajanju?

Sodišče bo najprej preučilo zbrano gradivo in poslušalo tožilca, nato pa bosta na istem zasedanju sodišča oba z vašim odvetnikom seznanjena z odločitvijo sodišča.

Sodišče lahko na prvi obravnavi:

- določi [ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#) – da se vas zadrži v priporu ali hišnem priporu;
- odredi blažji [ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#) in vas izpusti;
- odredi vašo izpustitev, ne da bi naložilo [ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#).

Sodišče na tej obravnavi ne bo odločalo o utemeljenosti obtožb zoper vas.

Se lahko obrnem na družinskega člana ali prijatelja?

Če bo sodišče odredilo vaš pripor, bo vaša družina takoj obveščena.

Ali lahko obiščem zdravnika, če ga potrebujem?

Če ste pridržani, ste upravičeni do zdravniške pomoči, ko jo potrebujete.

Ali se lahko obrnem na svoje veleposlaništvo, če sem iz druge države?

Če boste v priporu, bo sodišče odredilo, da je treba takoj obvestiti bolgarsko ministrstvo za zunanje zadeve, da se lahko obrne na konzularno predstavništvo vaše države.

Ali se lahko pritožim?

Zoper odločitev sodišča, da vas pridrži ali izpusti, se lahko pritožite v treh dneh po njenem sprejetju. Pritožbeno sodišče bo vašo pritožbo obravnavalo v sedmih dneh od izreka odločitve na prvi stopnji. Njegova odločitev bo dokončna.

Priprava zadeve na strani tožilstva (5)

Kakšen je namen te faze?

Ta faza sledi koncu preiskave (več informacij o preiskavi najdete [tukaj](#)). Tožilec med to fazo preuči dokaze in odloči, ali je bila domneva, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, dokazana brez vsakega dvoma. Šele nato se lahko zadeva predloži sodišču in se začne kazenski postopek.

Kdo ima glavno vlogo?

Tožilec. V tej fazi odloči, ali bo zadeva predložena sodišču. Predkazenske postopke pa lahko tudi konča, če to omogoča zakon. V tem primeru se zadeva ne predloži sodišču. Če to omogoča zakon, lahko tudi začasno prekine predkazenske postopke, dokler veljajo razlogi za prekinitev, nato pa se postopki nadaljujejo. Če tožilec ugotovi kakršno koli nepravilnost pri preučitvi preiskovalnega gradiva s strani obtoženca, lahko zadevo vrne preiskovalcu, da nepravilnost odpravi, ali pa to stori sam.

Kako bom vedel, kaj se dogaja?

Če se obtožnica zoper vas vloži pri sodišču, vam bo sodišče poslalo kopijo obtožnice. Če bo tožilec končal ali prekinil postopke, vam bo poslal kopijo odločbe.

Ali se lahko pritožim?

Zoper odločitev tožilca o končanju postopkov se lahko na sodišče pritožite v sedmih dneh po prejemu kopije. Prvostopenjsko sodišče bo pritožbo preučilo v sedmih dneh po njeni vložitvi. Zoper odločitev sodišča se je mogoče pritožiti na pritožbeno sodišče, in to bo dokončno odločilo. Na sodišče se lahko pritožite tudi zoper odločitev tožilca, da prekine postopek. Odločitev sodišča bo nato dokončna.

Ali bom dobil nadaljnje informacije?

Če tožilec ugotovi kakršno koli nepravilnost pri vaši preučitvi preiskovalnega gradiva in zadevo vrne preiskovalcu, da bi ta kršitev odpravil, ali jo odpravi sam, imate pravico biti obveščeni o nadaljnjem dogajanju.

Priprava zadeve na strani obrambe (6)

Kakšen je namen te faze?

Med to fazo vi in vaš odvetnik po koncu preiskave preučita vse dokaze, zbrane med preiskavo, vključno z gradivom, ki je v prid vam. Tako boste vedeli, na katere dokaze se bo tožilec oprl pri vložitvi obtožnice zoper vas pri sodišču. To bo vam in vašemu odvetniku pomagalo pri pripravi obrambe za glavno obravnavo.

Kako bom vedel, kaj se dogaja?

Ko bo preiskava končana, bo preiskovalec na vašo zahtevo ali zahtevo vašega odvetnika vas in vašega odvetnika obvestil, kje, kdaj in ob kateri uri lahko preučita dokaze, preden bo zbrano gradivo poslal tožilcu. Z vašim odvetnikom imata pravico, da se vama za to zagotovi dovolj časa.

Ali bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika?

Če ne znate jezika, bi morali dokaze preučiti ob navzočnosti tolmača. Prevoda vam ne bo treba plačati.

Ali bodo od mene zahtevane kakšne informacije? Jih moram dati?

V tej fazi ne boste zaslišani, prav tako vam ne bo treba dati nobenih informacij o zadevi.

Katere informacije bom dobil?

Ogledali si boste lahko vse zbrane dokaze in prebrali izjave vseh prič. Vaš odvetnik vam bo pojasnil pomen zbranih dokazov.

Kakšne so moje pravice po seznanitvi z dokazi?

Ob pomoči odvetnika boste lahko zahtevali nove dokaze in izrazili pripombe ali pomisleke v zvezi z vsemi dejanji v okviru preiskave. Preiskovalec bo zapisal vaše zahteve, pripombe in pomisleke, tožilec pa bo odločil, ali so upravičeni ali ne.

Kaj se bo zgodilo, če bodo moje zahteve, pripombe in pomisleki upravičeni?

Tožilec bo preiskovalcu odredil nadaljnje ukrepe v zvezi s preiskavo. O morebitnih takih ukrepih in novih dokazih imate pravico biti obveščeni v skladu z doslej opisanim postopkom.

Ukrepi za preprečitev izoginitve pregonu (7)

Če bo mogoče na podlagi dokazov razumno domnevati, da ste storili kaznivo dejanje, ki ste ga obtoženi, vam bodo morda naloženi prisilni ukrepi. Njihov namen je preprečiti, da bi se skrili, storili novo kaznivo dejanje ali ovirali izvršitev morebitne kazni.

Ukrepi za preprečitev izmikanja pregonu so:

- **podpis** – prevzamete obveznost, da brez dovoljenja pristojnega organa ne boste zapustili kraja svojega stalnega prebivališča;
- **varščina** – plačate določen znesek v gotovini ali vrednostnih papirjih. Če se boste skrili, se bo ta znesek zasegel, vam pa bo naložen strožji ukrep;
- **hišni pripor** – prepovedano vam je oditi od doma brez dovoljenja;
- **pripor** – ste v prisilni osamitvi.

Oseba je v priporu v prostorih policije ali v zaporu.

Na podlagi podpisa imate pravico biti seznanjeni z ukrepom, ki vam je bil naložen za preprečitev izoginitve pregonu. Podpis in varščino naloži tožilec. Hišni pripor in pripor določi sodišče na zahtevo tožilca. Ukrep je odvisen od resnosti obtožnice, dokazov in vašega stanja. Na podlagi teh dejavnikov se lahko odloči, da se vam ne naloži noben tak preventivni ukrep.

V vaši odsotnosti ni mogoče sprejeti nobenega ukrepa za preprečitev izoginitve pregonu. Sodišče mora obravnavati vsako vašo prošnjo za spremembo pripora in hišnega pripora v blažja ukrepa.

Policijsko prijetje in pripor, ki ju tožilec odredi za največ 72 ur, sta pripravljalna ukrepa in po zakonu nista ukrepa za preprečitev izoginitve pregonu.

Prepoved odhoda iz Bolgarije (8)

Če ste obtoženi kaznivega dejanja, ki se kaznuje z več kot petletno zaporno kaznijo, vam tožilec lahko prepove odhod iz Bolgarije brez njegovega dovoljenja. O prepovedi bodo takoj obveščene mejne kontrolne točke. Namen ukrepa je, da se vam prepreči izoginitve preiskavi.

Vi ali vaš odvetnik lahko zahtevate, naj vam tožilec enkrat dovoli začasen odhod iz države. Tožilec bo odgovoril v treh dneh po prejemu vaše zahteve. Če jo zavrne, se imate pravico pritožiti pri sodišču. Sodišče bo vašo zahtevo takoj obravnavalo brez zaslišanja. Sodišče lahko potrdi tožilčevo zavrnitev ali pa vam dovoli začasen odhod iz države. Njegova odločitev bo dokončna.

Prav tako lahko vi ali vaš odvetnik sodišče zaprosita, naj v celoti prekliče prepoved odhoda iz Bolgarije. Sodišče bo prošnji ugodilo, če bo odločilo, da ni nevarnosti, da bi se v tujini skrili.

V navedenih sodnih postopkih se razlogi za obtožbe zoper vas ne bodo upoštevali.

Sorodne povezave

[Zakonik o kazenskem postopku](#)

[Zakon o ministrstvu za notranje zadeve](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/03/2017

3 – Moje pravice med glavno obravnavo

Kje in kako bo potekala glavna obravnava?

V [zakonu o kazenskem postopku](#) je opredeljeno, ali bo prvostopenjsko sodišče, ki bo obravnavalo vašo zadevo, okrožno ali regionalno sodišče. Za več informacij o sodiščih obiščite spletno stran [vrhovnega pravosodnega sveta](#).

Glavna obravnava je načeloma odprta za javnost. Lahko pa celotna glavna obravnava ali posamezna zaslišanja potekajo za zaprtimi vrati. Namen tega je obvarovati državne skrivnosti, zaščititi javno moralo ali prikriti identiteto zaščitene priče.

Odvisno od resnosti obtožbe o zadevi odloča sodnik ali porota, ki jo sestavljajo sodnik in dva porotnika. O primerih najhujših kaznivih dejanj odloča porota, ki jo sestavljajo dva sodnika in trije porotniki. Glasovi sodnikov in porotnikov v postopku so enakovredni.

Ali se lahko obtožnica med glavno obravnavo spremeni?

To je mogoče, če se med glavno obravnavo pokaže, da novi dokazi, s katerimi preiskovalni organi dotlej niso bili seznanjeni, potrjujejo obtožnico. Vendar je mogoče novo obtožnico vložiti samo, če:

- je potrebna bistvena sprememba dejstev, opisanih v prvotni obtožnici;
- se tudi brez takih sprememb nova obtožnica nanaša na hujša kazniva dejanja.

V primeru nove obtožnice lahko zaprosite za dovoljenje, da se nanjo pripravite pred nadaljevanjem glavne obravnave.

Če priznate krivdo za katero koli obtožbo iz obtožnice, lahko dobite nižjo kazen. Vendar sodišče ne more razsoditi samo na podlagi vašega priznanja.

Kakšne so moje pravice med glavno obravnavo?

Če ste obtoženi kaznivega dejanja, ki se kaznuje z več kot petletno zaporno kaznijo, se morate udeležiti glavne obravnave. Če ste državljan druge države in je vaša navzočnost obvezna, lahko glavna obravnava poteka brez vas samo pod pogoji, določenimi [tukaj](#). V takih primerih vam bo na podlagi postopka, opisanega [tukaj](#), dodeljen odvetnik po uradni dolžnosti.

Načeloma udeležba na obravnavi po videopovezavi ni dovoljena. Če sodišče meni, da resnica ne bi bila ovirana, vas lahko zasliši tudi samo po videopovezavi – in samo če vas ni v državi. Obvezna udeležba pomeni vašo fizično navzočnost med celotno glavno obravnavo. Če vaša udeležba ni obvezna, imate pravico biti navzoči. Če ne znate jezika postopka, lahko brezplačno dobite tolmača.

V [zakonu o kazenskem postopku](#) je določeno, v katerih primerih morate imeti pravnega zastopnika. Informacije o izbiri odvetnika in pravici do brezplačne pravne pomoči najdete [tukaj](#). Svojega odvetnika lahko zamenjate. Če ste pridržani, se lahko sestanete z odvetnikom in se z njim zaupno pogovorite. Če ne znate jezika postopka, vam lahko pomaga tolmač.

Med glavno obravnavo imate pravico dati izjave, vendar to ni nujno. Tudi če izjavite kaj, kar ni res, to za vas ne bo imelo neugodnih posledic. Morate pa potrditi svoje osebne podatke.

Kakšne pravice imam v zvezi z dokazi zoper mene?

Zoper vas pridobljene dokaze lahko izpodbijate. Sklicujete se lahko na njihovo nedopustnost, ker niso bili zbrani zakonito ali ker sicer so dopustni, vendar ne potrjujejo obtožnice. Po navadi se dokazi izpodbijajo ob koncu glavne obravnave, ko odvetnik predstavi argumente obrambe. Dopustnost dokazov je mogoče izpodbijati tudi med glavno obravnavo.

Pravico imate zahtevati izvedbo katerega koli dokaza v vašo korist, ki je dopusten po zakonu. Zahtevate lahko zaslišanje prič obrambe. Predložitev dokazov lahko zahtevate kadar koli med glavno obravnavo. Dokazi, ki jih pridobi zasebni detektiv, so dopustni, če so zbrani v skladu z zakonom. Njihov pomen lahko oceni odvetnik.

Vi in vaš odvetnik lahko pričam tožilstva v njihovi navzočnosti postavite katero koli vprašanje. Bolj poseben postopek se uporablja za zaslišanje [zaščitenih prič](#). Izjave, ki so jih priče navedle zoper vas, lahko izpodbijate. Po navadi se to zgodi ob koncu glavne obravnave, ko odvetnik predstavi argumente obrambe.

Bodo upoštevani tudi moji podatki iz kazenske evidence?

Sodišče bo zbralo informacije o vaših predhodnih kazenskih obsodbah ne glede na to, ali se s tem strinjate ali ne. Če boste spoznani za krivega in ste že bili obsojeni, vam bo morda naložena strožja kazen. Pri tem je treba imeti konec glavne obravnave najnovejše informacije o predhodnih kazenskih obsodbah. Morebitne predhodne obsodbe v drugi državi članici se bodo upoštevale, če jih bo bolgarsko sodišče predhodno priznalo.

Kaj se bo zgodilo po koncu glavne obravnave?

Če bo sodišče odločilo, da so obtožbe iz obtožnice dokazane onkraj razumnega dvoma, vas bo obsodilo in kaznovalo v skladu z zakonom. V nasprotnem primeru vas bo razglasilo za „nedolžnega“.

Mogoče kazni:

- dosmrtni zapor – s pravico do spremembe kazni ali brez nje: naloži se za najhujša kazniva dejanja. Dosmrtni zapor brez pravice do spremembe kazni se ne more nadomestiti z zaporom za določen čas. Zaporna kazen za določen čas – največ 20 let ali izjemoma do 30 let. Kazen se prestaja v zaporu.
- Pogojna kazen za določen čas – vključuje ukrepe nadzora in vplivanja na vas, ne da bi vam bila odvzeta prostost. Eden takih ukrepov je lahko družbenokoristno delo.
- Zaseg – vaše premoženje ali njegov del vam je lahko prisilno odvzet.
- Globa – plačati morate določen znesek.
- Začasen odvzem pravice do zasedanja določenega položaja ali opravljanja določenega poklica, pravice do nagrad ali vojaških nazivov.
- Javna graja – vaša kazen se javno objavi s primernimi sredstvi.

Kakšno vlogo ima med glavno obravnavo žrtev kaznivega dejanja?

Žrtev bo kot zasebni tožilec vztrajala pri obtožnici, ki jo je vložil javni tožilec, in zahtevala vašo obsodbo. Kot tožnik v civilni zadevi bo zahtevala, naj se vam naloži plačilo za škodo, ki ste jo povzročili s kaznivim dejanjem. Žrtev bo vložila zahtevek ob začetku glavne obravnave in nastopila kot zasebni tožilec, če bo tako odločilo sodišče.

Zaslišanje zaščitene priče

Pričanje bi lahko ogrozilo življenje ali zdravje priče ali njene družine in prijateljev. V tem primeru lahko sodišče, če je prepričano o resničnosti nevarnosti, sprejme ukrepe – na zahtevo ali ob soglasju priče – za njeno takojšnjo zaščito. Eden od takih ukrepov je lahko prikritje identitete ogrožene priče.

Če naj bi zaščitena priča, katere identiteta je prikrita, pričala, jo bo sodišče zaslišalo v odsotnosti strank v postopku. V skladu z zakonom mora sodišče sprejeti vse mogoče previdnostne ukrepe, da se identiteta priče ne razkrije. Po zaslišanju bo sodišče vam in vašemu odvetniku takoj predložilo dvojnike nepodpisanih izjav priče. Vi in vaš odvetnik lahko priči pisno postavita vprašanja.

Sorodne povezave

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> Zakonik o kazenskem postopku

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529> Kazenski zakonik

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135560660> Zakon o sodiščih

<http://www.vss.justice.bg/bg/vlast/1.htm> Vrhovni pravosodni svet

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija

ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/03/2017

4 – Moje pravice po glavni obravnavi

Ali se lahko pritožim?

Ko bo sodišče odločilo, ali ste „krivi“ ali „nedolžni“, bo izdalo sodbo, s katero boste seznanjeni ob koncu glavne obravnave. [Zakonik o kazenskem postopku](#) določa, da lahko sodišče kazenski postopek ustavi, ne da bi izdalo sodbo. Sodišče v takem primeru izda sklep. Pritožite se lahko zoper sodbo in sklep.

Pritožba mora biti pisna in jo morate podpisati. Prek prvostopenjskega sodišča se predloži pritožbenemu sodišču. Če je prvostopenjsko sodišče okrožno sodišče, bo pritožbeno sodišče regionalno sodišče. Pritožbe zoper sodbe in sklepe regionalnega sodišča se vložijo pri pritožbenem sodišču. Več informacij o sodiščih najdete na spletni strani [vrhovnega pravosodnega sveta](#). Pritožbe zoper sodbe se vložijo v 15 dneh od datuma izdaje, zoper sklepe pa v 7 dneh po seznanitvi z njimi.

Pritožba se lahko nanaša na ugotovitve sodišča glede dejstev, ki jih je štelo za dokazana, uporabo ustreznih zakonov in nepravilno kazen. Ne glede na število in vrsto pritožb bo pritožbeno sodišče odločilo, ali je celotna sodba pravilna ali ne.

Kaj se bo zgodilo, če se bom pritožil?

Prvostopenjsko sodišče bo po prejemu vaše pritožbe poslalo njene kopije tožilcu in drugim strankam v postopku. Z obrazložitvijo sodbe bo isto sodišče zadevo skupaj s pritožbo predložilo pritožbenemu sodišču. Če je sodišče kot [ukrep za preprečitev izoginitve pregonu](#) odredilo vaše pridržanje, pritožba ne bo pomenila vaše samodejne izpustitve. Lahko pa pritožbeno sodišče zaprosite, naj ukrep spremeni v blažjega. Sodišče bo o vaši pritožbi odločalo na ločeni obravnavi.

Rok, do katerega naj bi pritožbeno sodišče določilo datum obravnave, ni predpisan. Odvisen je od tega, kako hitro bo mogoče pripraviti obrazložitev sodbe, in od delovne obremenitve pritožbenega sodišča.

Pritožbenemu sodišču lahko predložite nove dokaze, saj lahko ugotovi nova dejstva. Dokazna pravila, ki veljajo za obravnavo na prvi stopnji, se uporabljajo tudi v tem primeru.

Kaj se bo dogajalo med obravnavo pritožbe?

Obravnave se lahko udeležite, ni pa to nujno. Vi in vaš odvetnik lahko podate ustno izjavo glede razlogov za pritožbo. Druge navzoče stranke lahko izrazijo svoje mnenje o pritožbi.

Pritožbeno sodišče lahko:

- odloči, da bo sodbo razveljavilo, in zadevo predloži v ponovno obravnavo tožilcu ali prvostopenjskemu sodišču,
- razveljavi sodbo prvostopenjskega sodišča in izda novo sodbo,
- odloči, da bo s sodbo naloženo kazen spremenilo v nižjo kazen,
- odloči, da bo sodbo razveljavilo in ustavilo kazenski postopek,
- začasno prekine kazenski postopek v primerih, določenih v [zakoniku o kazenskem postopku](#),
- odloči, da bo potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča.

Kaj se bo zgodilo, če bo pritožbi ugodeno/ji ne bo ugodeno?

Če niste zadovoljni s sodbo ali sklepom prizivnega sodišča, se lahko pritožite pri vrhovnem kasacijskem sodišču. Če je pritožbeno sodišče regionalno sodišče, lahko pritožbo pri vrhovnem kasacijskem sodišču vložite samo, če je regionalno sodišče izdalo novo sodbo.

Vrhovno kasacijsko sodišče ne ugotavlja novih dejstev, zato ne sprejema novih dokazov. Ugotovi lahko samo, ali so bili zakoni pravilno uporabljeni in ali je naložena pravična kazen. Vrhovno kasacijsko sodišče bo obravnavalo samo razloge iz pritožbe, ki je vložena pri njem.

Do odškodnine ste upravičeni samo, če je vaša obsodba razveljavljena in pritožbeno sodišče izda novo sodbo, s katero ugotovi, da ste „nedolžni“. Več informacij je na voljo v posebnem zakonu o odškodninah, ki ga najdete [tukaj](#). Če se obsodba kljub pritožbi ne bo spremenila, tudi če bo kazen znižana, bo vnesena v vašo kazensko evidenco. Oprostilna sodba vanjo ne bo vnesena.

Ko boste izkoristili vse možnosti za pritožbo pri pritožbenem sodišču in vrhovnem kasacijskem sodišču, nadaljnja pritožba ne bo več mogoča. Sodba bo postala pravnomočna – če zoper njo ne bo vložena pritožba, če bo pritožba vložena prepozno ali če je vrhovno kasacijsko sodišče že odločilo.

Sem državljan druge države članice. Sem lahko po glavni obravnavi poslan v domovino?

Lahko ste poslani v domovino. V nekaterih primerih se to lahko zgodi tudi brez vašega soglasja. Vendar ne boste samodejno premeščeni, ko bo kazen začela veljati. Izvesti je treba postopek, ki je podrobno opisan v [zakoniku o kazenskem postopku](#). Potrebovali boste pravno svetovanje.

Če bom obsojen, ali se mi lahko znova sodi za isto kaznivo dejanje?

Zakon ne dovoljuje, da se vam sodi za kaznivo dejanje, za katero ste že bili obsojeni. Prepoved velja tudi, če ste bili obsojeni v drugi državi članici.

Informacije o obtožnici/obsodbi

Informacije o obtožnici zoper vas bodo shranjene v policijski evidenci. Če boste oproščeni, lahko policijo prosite, naj te informacije izbriše.

Informacije o obsodbi bodo vključene v vašo kazensko evidenco, ki se bo vodila pri pristojnem okrožnem sodišču. Če se niste rodili v Bolgariji, se bo vaša kazenska evidenca hranila na pravosodnem ministrstvu.

Podatki iz vaše kazenske evidence ne bodo izbrisani do vašega 100. rojstnega dne, nato pa se bo kazenska evidenca posnela na mikrofilm in uničila. Kazenska evidenca se lahko hrani tudi brez vašega soglasja. Prav tako nimate pravice nasprotovati hrambi teh informacij.

Sorodne povezave

[Zakonik o kazenskem postopku](#)

[Zakon o odgovornosti države in občin za škodo \(povzročeno državljanom\)](#)

[Odlok št. 8 z dne 26. februarja 2008 o nalogah in organizaciji dela v uradih za vodenje evidenc o kazenskih obsodbah](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/03/2017

5 – Prekrški v cestnem prometu

Kako se obravnavajo prekrški v cestnem prometu?

Prekrški v cestnem prometu, povezani s prehitro vožnjo, parkiranjem in podobnim se štejejo za upravne prekrške. Obravnavajo se v upravnem postopku. Med morebitnimi kaznimi sta globa ali začasna prepoved vožnje motornega vozila. Za hujše prekrške se lahko naložita obe kazni.

Prekrške odkriva in kaznuje prometna policija. Zoper odločbo o upravni kazni, ki vam je naložena, se lahko pritožite pri pristojnem okrožnem sodišču v 7 dneh od datuma vročitve odločbe. Pravico imate, da vas brani odvetnik. Pritožba zoper globe do 50 BGN ni mogoča.

Okrožno sodišče lahko kazen potrdi ali prekliče. Zoper odločitev okrožnega sodišča se lahko pritožite pri pristojnem upravnem sodišču. Njegova odločitev je dokončna. Več o sodiščih najdete na spletni strani [vrhovnega pravosodnega sveta](#).

Enak postopek se uporablja za prekrške, ki jih storijo državljani drugih držav članic.

Bodo podatki o teh prekrških evidentirani v moji kazenski evidenci?

Ti prekrški ne bodo vključeni v vašo kazensko evidenco.

Sorodne povezave

[Zakon o upravnih prekrških in kaznih](#)

[Zakon o cestnem prometu](#)

[Predpisi o uveljavitvi zakona o cestnem prometu](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/03/2017